

NACRT ZAKONA O POVRAĆAJU IMOVINE I OBEŠTEĆENJU¹

(Ovaj Nacrt sačinjen je u okviru Komisije Ministarstva pravde 29. maja 2002. godine (u sastavu Komisije bili su: Sead Spahović, Slobodan Perović, Đurđe Ninković, Vladimir Todorović, Mira Rašić, Dušan Ćurčin...))

Glava prva

OSNOVNE ODREDBE

Clan 1.

(1) Ovim zakonom uređuju se uslovi, način i postupak vraćanja imovine koja je na teritoriji Republike Srbije podržavljena oduzimanjem od bivših vlasnika - fizičkih i pravnih lica, primenom propisa o agrarnoj reformi, konfiskaciji, sekvestraciji, nacionalizaciji i eksproprijaciji i drugih propisa koji su doneseni i primenjivani u periodu od 1945. godine, kao i svim drugim aktima kojima je izvršeno podržavljenje bez tržišne naknade.

(2) Imovina se, u smislu ovog zakona, vraća u naturi, u vidu iste ili druge imovine, a ako to nije moguće daje se tržišna naknada u vidu kapitalskih udela, akcija, obveznica, drugih hartija od vrednosti ili u novcu.

(3) Prioritet će se dati povraćaju imovine u naturi.

Clan 2.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) Pod **imovinom** se smatraju stvari nepokretne i pokretne i prava.

2) Pod **propisima o oduzimanju imovine** podrazumevaju se naročito sledeći propisi:

1. Odluka AVNOJ-a o prelazu u državnu svojinu neprijateljske imovine, održavnoj upravi nad imovinom neprisutnih lica i o sekvestru nad imovinom koju su okupatorske vlasti prisilno otudjile («Sluzbeni list DFJ», br. 2/1945);

2. Zakon o agrarnoj reformi i kolonizaciji («Sluzbeni list DFJ», br. 64/1945, «Sluzbeni list FNRJ», br. 24/1946, 101/1947, 105/1948, 21/1956, 55/1957, 10/1965);

3. Zakon o agrarnoj reformi i unutrašnjoj kolonizaciji ("Sluzbeni glasnik NRS", br. 39/1945, 4/1946);

4. Zakon o agrarnoj reformi i unutrašnjoj kolonizaciji ("Sluzbeni glasnik NRS", br. 5/1948, 1/1949 i 34/1956);

5. Odluka o ustanku suda za sudjenje zlocina i prestupa protiv srpske nacionalne casti ("Sluzbeni glasnik NRS", br. 1/1945);

¹ TEKST USVOJEN NA SEDNICI KOMISIJE 29. maja 2002. godine

6. Odluka o sudu za sudjenje zlocina i prestupa protiv srpske nacionalne casti ("Sluzbeni glasnik NRS", br.3/1945);
7. Zakon o suzbijanju nedopustene spekulacije i privredne sabotaze («Sluzbeni list DFJ», br. 26/1945);
8. Zakon o zabrani izazivanja nacionalne, rasne (plemenske) i verske mrznje i razdora («Sluzbeni list DFJ», br. 36/1945);
9. Zakon o zastiti i upravljanju narodnom imovinom («Sluzbeni list DFJ»,br. 36/1945);
10. Zakon o konfiskaciji imovine i o izvršenju konfiskacije («Sluzbeni list DFJ», br. 40/1945);
11. Zakon o potvrđi i izmenama i dopunama Zakona o konfiskaciji imovine i o izvršenju konfiskacije («Sluzbeni list FNRJ», br. 61/1946, 74/1946);
12. Zakon o oduzimanju ratne dobiti stecene za vreme neprijateljske okupacije ("Sluzbeni list DFJ", br.36/1945);
13. Zakon o potvrđi i izmenama i dopunama Zakona o oduzimanju ratne dobiti stecene za vreme neprijateljske okupacije ("Sluzbeni list FNRJ",br.52/1946);
14. Zakon o drzavljanstvu ("Sluzbeni list DFJ", br. 64/1945, "Sluzbeni list FNRJ", br. 105/1948);
15. Zakon o oduzimanju drzavljanstva oficirima i podoficirima bivse jugoslovenske vojske, koji nece da se vrate u otadzbinu i pripadnicima vojnih formacija koji su sluzili okupatoru i odbegli u inostranstvo («Sluzbeni list DFJ», br. 64/1945 i «Sluzbeni list FNRJ», br. 86/1946);
16. Zakon o krivicnim delima protiv naroda i drzave («Sluzbeni list DFJ»,br. 66/1945 i «Sluzbeni list FNRJ», br. 59/1946, 86/1946);
17. Zakon o suzbijanju nedopustene trgovine, nedopustene spekulacije I privredne sabotaze («Sluzbeni list FNRJ», br. 56/1946, 74/1946);
18. Zakon o prelazu u drzavnu svojinu neprijateljske imovine i o sekvestraciji nad imovinom odsutnih lica («Sluzbeni list FNRJ», br.63/1946, 74/1946);
19. Zakon o postupanju sa imovinom koju su sopstvenici morali napustiti u toku okupacije i imovinom koja im je oduzeta od strane okupatora i njegovih pomagaca («Sluzbeni list FNRJ», br. 36/1945);
20. Zakon o potvrđi i izmenama Zakona o postupanju sa imovinom koju su sopstvenici morali napustiti u toku okupacije i imovinom koja im je oduzeta od strane okupatora i njegovih pomagaca («Sluzbeni list FNRJ», br.64/1946);
21. Zakon o zastiti opstendarodne imovine i imovine pod upravom drzave(«Sluzbeni list FNRJ», br. 86/1946);
22. Zakon o nacionalizaciji privatnih privrednih preduzeca («Sluzbeni list FNRJ», br. 98/1946, 35/1948);
23. Uredba o arondaciji zemljista poljoprivrednih dobara («Sluzbeni list FNRJ», br. 99/1946), ako korisnici prava nisu dobili odgovarajuće drugo zemljiste;
24. Odluka NKOJ o privremenoj zabrani vracanja kolonista u njihova ranija mesta zivljenja («Sluzbeni list DFJ», br. 13/1945);
25. Zakon o postupanju sa napustenom zemljom kolonista u AKMO («Sluzbeni list NRS», br. 9/1947);

26. Zakon o reviziji dodeljivanja zemlje kolonistima i agrarnim interesentima u AKMO («Sluzbeni list FNRJ», br. 89/1946);

27. Zakon o likvidaciji agrarne reforme vrsene do 6. aprila 1941. godine na velikim posedima u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini

28. Osnovni zakon o eksproprijaciji («Sluzbeni list FNRJ», 28/1947), ako korisnici prava na ime naknade nisu dobili drugu nepokretnost;

29. Osnovni zakon o postupanju sa eksproprisanim i konfiskovanim sumskim posedima ("Sluzbeni list FNRJ", 61/1946);

30. Krivicni zakonik («Sluzbeni list FNRJ», br. 13/1951);

31. Zakon o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera("Sluzbeni list FNRJ", br. 47/1951);

32. Uredba o imovinskim odnosima i reorganizaciji seljacke radne zadruge, («Sluzbeni list FNRJ», br. 14/1953), ako korisnici prava nisu dobili odgovarajuće drugo zemljište;

33. Zakon o poljoprivrednom zemljišnom fondu opsternodne imovine i o dodeljivanju zemlje poljoprivrednim organizacijama («Sluzbeni list FNRJ», br. 22/1953);

34. Zakon o nacionalizaciji najamnih zgrada gradjevniskog zemljišta («Sluzbeni list FNRJ», br. 52/1958);

35. Osnovni zakon o iskoriscavanju poljoprivrednog zemljišta («Sluzbeni list FNRJ», br. 43/1959 i 53/1962, kao i «Sluzbeni list FNRJ», 10/1965, 25/1965 – preciscen tekst, 12/1967 i 14/1970), ako korisnici porava nisu dobili odgovarajuće drugo zemljište.

36. Zakon o odredjivanju gradj. zemljišta u gradovima i naseljima gradskog karaktera (Sl. list SFRJ 32/68)

37. Zakon o otkupu privatnih apoteka (Sl. list FNRJ br. 50/1949)

3) Pod izrazom **podrzavljena imovina** podrazumeva se privatna imovina iz stava 1. ovog clana bez obzira na to da li je ta imovina aktom o podrzavljenju presla u opsternodnu svojinu, drzavnu, drustvenu ili zadruznu svojinu.

4) Pod **aktom o podrzavljenju** podrazumevaju se pravni akti koji su imali neposredno dejstvo, kao sto su propisi, presude, odluke, resenja, drugi pravni akti kao i materijalne radnje drzavnih organa putem koji je privatna imovina podrzavljena.

5) Pod **drzavnim organima** podrazumevaju se sudovi, organi uprave, komisije i narodni odbori i njima srodni organi koji su na osnovu propisa o oduzimanju imovine bili ovlasцени za donosenje akata o podrzavljenju.

6) Pod **bivsim vlasnicima** podrazumevaju se fizicka i pravna lica koja su bila vlasnici imovine oduzete primenom propisa o oduzimanju imovine i njihovi pravni sledbenici (univerzalni sukcesori), koji polazu pravo na povracaj imovine, odnosno na novcano obestecenje po ovom zakonu.

7) Pod **obveznicima vracanja** podrazumevaju se drzava, preduzeca i druga pravna lica, kao i fizicka lica u cijoj se imovini nalaze stvari koje se na osnovu ovog zakona vracaju bivsim vlasnicima, odnosno koja su obavezna po ovom zakonu na povracaj imovine ili obestecenje.

8) Pod **povracajem imovine u naturi**, podrazumeva se i uvodjenje u posed pod uslovima previdjenim ovim zaknom.

Clan 3.

(1) Pravo povracaja imovine, odnosno obestecenja imaju fizicka i pravna lica kojima je imovina oduzeta na osnovu propisa o oduzimanju imovine, navedenih u clanu 2. tac. 2. ovoga zakona, kao i ona fizicka lica kojima je imovina podrzavljena bez naknade na osnovu drugog propisa donetog do stupanja na snagu Ustava SFRJ iz 1963. godine.

(2) To pravo imaju i ona fizicka lica kojima je presudom, odlukom ili drugim aktom drzavnog organa, odnosno aktima i radnjama pojedinaca prilikom izvorsavanja ovlascenja drzavnog organa, bila oduzeta imovina na osnovu ništavog pravnog posla, bez pravnog osnova, ili zloupotrebom prava ili politicke moci.

Clan 4.

(1) Na resavanje pitanja koja su predmet ovog zakona shodno ce se primeniti odredbe zakona kojima su uredjeni svojinskopravni, obligacioni i drugi imovinski odnosi, ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

(2) U postupcima za ostvarivanje prava po ovom zakonu primenjuje se Zakon o opstem upravnom postupku, ako ovim zakonom nije drukcije odredjeno.

Clan 5.

Sticanje nepokretnosti, druge imovine i imovinskih prava, odnosno novcane naknade po ovom zakonu, ne podleze placanju poreza.

Glava druga

NOSIOCI PRAVA I OBAVEZA

1. Bivsi vlasnici (korisnici prava)

Clan 6.

(1) Pravo povracaja imovine, odnosno obestecenja, po odredbama ovog zakona imaju bivsi vlasnici, ili njihovi naslednici, koji su liseni svoje imovine primenom propisa i akata iz cl. 2. i 3. ovog zakona, a koji na dan donosenja ovog zakona imaju jugoslovensko drzavljanstvo.

(2) To pravo imaju i strani drzavljanici u skladu sa medjuzdravnim sporazumima.

(3) Uslovi iz st. 1. i 2. ovog clana ne odnose se na bivse jugoslovenske drzavljanice kojima je imovina oduzeta usled prelaska u strano drzavljanstvo.

Clan 7.

Pravo povracaja imovine, odnosno obestecenja u smislu ovog zakona, nemaju bivsi vlasnici koji su dobili naknadu ili su imali pravo da dobiju naknadu za oduzetu imovinu, od inostrane drzave, ako ovim zakonom nije drukcije odredjeno.

Clan 8.

(1) Pravna lica kojima je imovina podrzavljena na osnovu propisa iz clana 2. stav 2. ovog zakona imaju pravo povracaja imovine, odnosno obestecenja samo ako je to ovim zakonom izricito odredjeno.

(2) Pravo povracaja imovine, odnosno obestecenja imaju crkve i druge verske zajednice i njihove ustanove, koje u vreme stupanja na snagu ovog zakona deluju na teritoriji Republike Srbije, u skladu sa posebnim zakonom.

(3) Pravo povracaja imovine kapitalskih i licnih drustava imaju akcionari odnosno udelnicari, kao i ortaci, koji su fizicka lica.

(4) Pravo povracaja imovine, odnosno obestecenja pripada i zaduzbinama I drugim nekomercijalnim pravnim licima.

Clan 9.

(1) Ako je bivsi vlasnik koji ima pravo na povracaj imovine, odnosno na obestecenje, umro ili je proglasen umrlim, prava iz ovog zakona prelaze na njegove naslednike.

(2) Pravo nasledjivanja ocenjuje se na osnovu odredaba Zakona o nasledjivanju Republike Srbije, ako ovim zakonom nije drukcije odredjeno.

(3) Ako su naslednici vec utvrdjeni na osnovu stranog prava, u pogledu ovog pitanja primenice se to strano pravo.

(4) Izuzetno od odrebe stava 3. ovoga clana u pogledu nasledjivanja nepokretnosti koje se nalaze na teritoriji Republike Srbije primenjuje se pravo Republike Srbije.

2. Obveznici vracanja

Clan 10.

(1) Obveznik vracanja nepokretnosti je drzava ili drugo pravno lice koje je umomentu stupanja na snagu ovog zakona vlasnik ili nosilac prava korišćenja ili raspolaganja ili bilo kog drugog prava iz drustvene svojine na toj nepokretnosti.

(2) Obveznik vracanja pokretnih stvari i imovinskih prava je drzava ili drugo pravno lice u cijoj se imovini zateknu te stvari i prava u momentu stupanja na snagu ovog zakona.

(3) Obveznici vracanja podrzavljenih preduzeca, odnosno drugih privrednih subjekata ili za uspostavljanje udela na njihovoj imovini jesu preduzeca, odnosno druga pravna lica u cijoj se imovini nalaze sredstva, odnosno imovina podrzavljenih preduzeca ili drugih privrednih subjekata.

(4) Pravno lice koje je obveznik vraćanja stvari po odredbama st. 1-3. Ovog člana ima pravo na naknadu njene vrednosti od Republike Srbije, ako je pravo na tu stvar steklo punovaznim teretnim pravnim poslom, ili na osnovu propisa o agrarnoj reformi.

(5) Obveznik naknade u akcijama kojima raspolaze Republika Srbija jeste Akcijski fond Republike Srbije.

(6) Obveznik naknade u obveznicama i u novcu je Republika Srbija.

Clan 11.

(1) Obveznici vraćanja imovine i isplate obestecenja, po ovom zakonu, nisu fizicka lica koja su putem zakonitog teretnog ili besteretnog sticanja postala vlasnici imovine koja je bila oduzeta od bivskih vlasnika primenom propisa i akata iz cl. 2. i 3. ovog zakona.

(2) Medjutim, smatra se obveznicima vraćanja oni drzaoci stvari i prava iz stava 1. ovog člana koji su pribavili iste bez pravnog osnova ili ako ih drže po osnovu najma, zakupa ili drugog tome srodnog odnosa.

Glava treca

PREDMET VRACANJA I OBESTECENJA

Clan 12.

Na osnovu ovog zakona predmet vraćanja, odnosno obestecenja je naročito sledeca imovina:

- poljoprivredno zemljiste, sume i sumsko zemljiste,
- gradjevinsko zemljiste,
- stambene i poslovne zgrade, odnosno idealni delovi takvih zgrada,
- stanovi i poslovne prostorije,
- preduzeca, udruženja I fondovi,
- intelektualna svojina,
- pokretne stvari,
- hartije od vrednosti,
- novcana sredstva

Glava cetvrta

OBLICI VRACANJA IMOVINE

I. Vracanje u naturalnom obliku

Clan 13.

(1) Povracaj imovine vrši se vraćanjem bivšem vlasniku prava svojine I drzavine na istoj imovini koja mu je bila oduzeta.

(2) Ako se imovina ne može vratiti u celini, moguće je delimično vraćanje s tim da se za razliku u vrednosti plati tržišna naknada.

(3) Ne može se vratiti imovina na kojoj postoji pravo svojine fizičkih lica, već bivši vlasnik u tom slučaju ima pravo na vraćanje druge imovine u istom obimu i kvalitetu, odnosno pravo na tržišnu naknadu.

(4) Imovina pravnih lica u mesovitoj svojini može se vratiti samo u vidu udela na pravnom licu do visine udela društvene, odnosno državne imovine.

1. Vraćanje pokretnosti

Član 14.

(1) Predmet vraćanja su pokretnosti kulturne, umetničke ili istorijske vrednosti, kao i pokretnosti veće vrednosti, predmeti ili grupe predmeta za ličnu upotrebu bivšeg vlasnika kao i predmeti koji su bivšim vlasnicima ili njihovim pravnim sledbenicima posebno dragi.

(2) Pokretnosti koje su po propisima o zaštiti prirodnih i kulturnih dobara predmeti kulturne i prirodne bastine, vraćaju se u svojinu i državinu samo ako nisu sastavni deo zbirke javnih muzeja, galerija i drugih srodnih ustanova.

(3) Na pokretnostima koje su sastavni deo zbirke iz stava 2. ovog člana vraća se pravo svojine.

2. Vraćanje nepokretnosti

Član 15.

(1) Poljoprivredno zemljište, šume, građevinsko i šumsko zemljište, stambene i poslovne zgrade, odnosno idealni delovi takvih zgrada, stanovi i poslovne prostorije, vraćaju se pod uslovima propisanim u ovom zakonu.

(2) Nepokretnosti koje su po propisima o zaštiti prirodne i kulturne bastine proglašene za kulturne spomenike ili prirodne znamenitosti takodje se vraćaju pod uslovima predviđenim u ovom zakonu.

(3) Pomoćne i njima slične prostorije, kao i nusprostorije koje su podržavljene zajedno sa glavnom stvari, dele sudbinu te stvari.

Član 16.

(1) Nepokretnost se ne može vratiti u sledećim slučajevima:

1) ako služi za obavljanje delatnosti iz oblasti zdravstva, kulture, vaspitanja i obrazovanja, a vraćanjem bi se bitno smanjila mogućnost za obavljanje tih delatnosti jer se ne može zameniti drugom nepokretnosti;

2) ako je neodvojivi sastavni deo mreže, objekata, uređaja ili drugih sredstava javnih preduzeća iz oblasti energetike, komunalne delatnosti, saobraćaja i veza koji su po zakonu izuzeti od privatizacije;

3) ako je izuzeta iz pravnog prometa, odnosno ako se na njoj ne može steći pravo svojine,

4) u drugim slucajevima utvrdjenim zakonom.

(2) Bivši vlasnik nepokretnosti iz stava 1.ovog člana ima pravo na naknadu u smislu stava 2.člana 1.ovog zakona.

Clan 17.

(1) Nepokretnost se vraća bivšem vlasniku u svojinu, ali se ne može vratiti u posed, ako bi njenim povracajem bila bitno narušena ekonomska, odnosno tehnološka funkcionalnost kompleksa u kome se nalazi, usled čega bi došlo do poremećaja u poslovanju pravnog lica koje upravlja tim kompleksom (stecaj, enormni gubici, otpustanje većeg broja radnika, nemogućnost obavljanja delatnosti).

(2) Razlozi iz stava 1. ovog člana ne uzimaju se u obzir ako je nepokretnost u sredstvima obveznika bez pravnog osnova ili ako ju je obveznik dao u najam, zakup ili drugi tome srodan odnos za obavljanje delatnosti koja nije povezana sa njegovom delatnošću.

(3) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana smatra se da ne postoji smetnja za vraćanje nepokretnosti u svojinu i državinu ako se bivši vlasnik obaveže da će obezbediti ulaganja ili druge potrebne uslove za racionalnije i ekonomski uspesnije korišćenje nepokretnosti.

(4) Odredbe ovog člana ne odnose se na sume, a na vraćanje poljoprivrednog zemljišta iz funkcionalnih kompleksa primenjuju se odredbe člana 21. ovog zakona.

Clan 18.

(1) Obveznik vraćanja i dalje ima pravo da kao zakupac koristi nepokretnost iz člana 17. stav 1. ovog člana za svoju delatnost, ali samo za period koji je neophodan za prilagodjavanje njegovog poslovanja izmenjenim uslovima i to ne duže od jedne godine od dana konačnosti rešenja o povracaju imovine, ako se bivši vlasnik i nosilac obaveze drukcije ne sporazumeju.

(2) Zakupni odnos bivši vlasnik i obveznik vraćanja uređuju ugovorom u pismenom obliku.

(3) Po isteku zakupa bivši vlasnik ulazi u posed nepokretnosti koja mu je vraćena.

Clan 19.

(1) Povracaj stvari u smislu odredaba ove glave zakona ne utiče na zakupne i njima srodne odnose koji su bili uspostavljeni pravnim poslovima uz naknadu, ako pravnim poslom ili zakonom nije drukcije utvrdjeno.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana zakupni i njima srodni odnosi čije je trajanje utvrdjeno, odnosno dogovoreno za period duži od tri godine, traju najviše tri godine od dana konačnosti rešenja o vraćanju imovine, osim ako se korisnik prava i zakupac drukcije ne sporazumeju.

(3) U slucajevima iz st. 2.ovog člana bivši vlasnik može odbiti povracaj stvari u kom slucaju mu pripada trzisna naknada.

Clan 20.

(1) Nepokretnost čija vrednost nakon podrzavljenja nije bitno porasla, vraća se, pod uslovima utvrdjenim u ovom zakonu, bez obracuna razlike u vrednosti.

(2) Ako je vrednost nepokretnost usled novih ulaganja bitno porasla, bivsi vlasnik ima pravo da zahteva:

- vracanje nepokretnosti, pod uslovom da za razliku u vrednosti plati trzisnu naknadu, ili
- uspostavu svojinskog udela na nepokretnosti do visine prvobitne vrednosti nepokretnosti, ili
- isplatu trzisne naknade za predmetnu nepokretnost;

(3) Rok placanja naknade iz trece alineje stava 2. ovog clana, koji ne moze biti duži od 10 godina, i drugi uslovi placanja utvrdjuju se resenjem kojim se vraća imovina.

(4) Nepokretnost čija je vrednost nakon podrzavljenja bitno smanjena, vraća se korisniku prava uz doplatu naknade do pune vrednosti u trenutku podrzavljenja.

Clan 21.

(1) Poljoprivredno zemljiste vraća se bivsem vlasniku u svojinu i drzavinu, izuzev u slucaju ako bi se time narusila funkcionalnost kompleksa poljoprivrednog zemljista, odnosno kompleksa trajnih zasada, ili bi doslo do takve rasparganosti parcela koja bi onemogucavala ekonomicku obradu.

(2) Ako se u slucajevima iz stava 1. ovog clana zemljiste ne moze vratiti, bivsi vlasnik, čije podrzavljeno zemljiste lezi na podrucju kompleksa poljoprivrednog zemljista u drustvenoj svojini, stice pravo susvojine.

(3) Na zemljiste na kojem je priznata susvojina shodno se primenjuju odredbe clana 18. st. 2. i 3. ovog zakona.

Clan 22.

Ako korisnik prava ne trazi povracaj poljoprivrednog zemljista, odnosno sume, pripada mu pravo na naknadu u obveznicama Republike Srbije, ako zakonom nije drukcije propisano.

Clan 23.

(1) Stambene zgrade, odnosno stanovi na kojima ne postoji zakupni ili tome srodan odnos, vraćaju se bivsem vlasniku u svojinu i drzavinu.

(2) Stambene zgrade, odnosno stanovi na kojima postoji zakupni ili tome srodan odnos, vraćaju se uspostavljanjem prava svojine na tim nepokretnostima.

(3) Na prava i obaveze izmedju bivseg vlasnika kao zakupodavca nepokretnosti iz stava 2. ovog clana i zakupca ovih nepokretnosti primenjuju se odredbe Zakona o stanovanju.

(4) Poslovne zgrade i poslovne prostorije na kojima ne postoji zakupni ili tome srodni odnos, vraćaju se bivšem vlasniku u svojinu i državinu.

(5) Poslovne zgrade i poslovne prostorije na kojima postoji zakupni ili tome srodni odnos, vraćaju se bivšem vlasniku u svojini a u državinu po isteku najviše godinu dana od dana konačnosti rešenja o povraćaju imovine, ako se bivši vlasnik i zakupac drugačije ne sporazumeju.

Clan 24.

(1) Na podrzavljenom građevinskom zemljištu na kome bivši vlasnik ima pravo koriscenja, stupanjem na snagu ovog zakona uspostavlja se pravo svojine u njegovu korist.

(2) Podrzavljena neizgradjena građevinska zemljišta koja su opštini ili nekom drugom, u skladu sa zakonom, predata radi privodjenja nameni u skladu sa planskim aktom, vraćaju se u svojini bivšem vlasniku.

(3) Izuzetno od odredbe stava 2. ovog člana neizgradjeno građevinsko zemljište ne vraća se ukoliko je krajnji korisnik kao investitor, kome je zemljište ustupljeno radi izgradnje na osnovu pravosnažne građevinske dozvole, privedo zemljište nameni.

(4) Podrzavljena izgradjena građevinska zemljišta (postojeće građevinske parcele) ne vraćaju se, osim ako je na njima izgradjen trajni objekat u svojini bivšeg vlasnika.

(5) Neizgradjeni deo zemljišta iz stava 3. ovog člana od koga se može formirati građevinska parcela u skladu sa izmenom planskog akta, vraća se u svojini bivšem vlasniku

(6) Za građevinsko zemljište koje je eksproprisano po propisima o eksproprijaciji do stupanja na snagu Zakona o eksproprijaciji ("Sluzbeni list FNRJ", br. 12/57), korisniku prava pripada trzisna naknada, ako on za to zemljište na ime naknade nije dobio drugu nepokretnost i ako se zemljište po odredbama st. 1-4. ovog clana ne može vratiti.

Clan 25.

(1) Nepokretnosti se vraćaju oslobodjene hipotekarnih tereta koji su nastali od momenta njihovog podrzavljenja do dana stupanja na snagu ovog zakona. Za potraživanja koja su bila obezbedjena ovim teretima garantuje Republika Srbija.

(2) Sluzbenosti, izbrisane podrzavljenjem, ozivljavaju, a takodje i neistekli ugovori o dugorocnom zakupu nepokretnosti.

3. Vracanje preduzeca i kapitala

Clan 26.

(1) Preduzece koje je bilo podrzavljeno vraća se bivšem vlasniku – fizickom licu ako u momentu stupanja na snagu ovog zakona obavlja istu ili srodnu privrednu delatnost kao samostalno pravno lice, a ako je u sastavu drugog pravnog lica – pod uslovom da se ekonomski i tehnoloski može izdvojiti iz tog pravnog lica.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog clana preduzece se ne vraća ako je neodvojivi sastavni deo privrednog ili infrastrukturnog kompleksa iz clana 16. tacka 2. ovog zakona.

(3) Ako vrednost preduzeca u momentu vracanja za više od 100 procenata prevazilazi njegovu vrednost u trenutku podrzavljenja, ono se ne može vratiti u celini, vec u pripadajucem delu, u skladu sa ovim zakonom.

Clan 27.

(1) Ako je predmet vraćanja preduzeće čija je vrednost bitno smanjena u odnosu na vrednost preduzeća u trenutku podržavljenja, za razliku u vrednosti bivšem vlasniku pripada trzisna naknada, u skladu sa članom 31. ovog zakona.

(2) Ako je predmet vraćanja preduzeće čija je vrednost bitno porasla u odnosu na vrednost preduzeća u trenutku podržavljenja, bivši vlasnik dužan je da plati razliku u vrednosti prema odredbi člana 20. stav 3. ovog zakona.

Clan 28.

(1) Imovina ličnih i kapitalskih društava vraća se uspostavljanjem odgovarajućeg udela bivšeg vlasnika na društvenom kapitalu pravnih lica koja su naslednici sredstava, odnosno imovine podržavljenih preduzeća i drugih privrednih subjekata čiji su ortaci, odnosno akcionari bili bivši vlasnici.

(2) Vrednost udela mora biti jednaka vrednosti udela koji je korisnik prava imao na podržavljenom preduzeću ili na drugom privrednom subjektu iz stava 1. ovog člana.

(3) Imovina (kapital) iz stava 1. ovog zakona može se na zahtev bivšeg vlasnika vratiti vraćanjem u svojinu i državinu odnosno uspostavljanjem prava svojine na nepokretnosti pravnog lica koje je naslednik sredstava, odnosno imovine podržavljenog preduzeća ili drugog privrednog subjekta čiji je deonikar, odnosno ortak bio bivši vlasnik

(4) Na vraćanje nepokretnosti u smislu stava 3. ovog člana, primenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na povratak nepokretnosti.

Clan 29.

(1) Na način utvrdjen u članu 28. ovog zakona vraća se i imovina preduzeća iz člana 26. st. 1. i 3. ovog zakona, ako se preduzeće ne može vratiti kao celina.

(2) Povratak u smislu odredbi čl. 26. i 28. ovog zakona bivši vlasnik može da odbije, u kom slučaju ima pravo na trzisnu naknadu.

II. Novcano obestecenje (trzisna naknada)

Clan 30.

(1) Ako se nepokretnost ne može vratiti u svojinu i državinu, odnosno ako se u vezi s njom ne može uspostaviti pravo svojine ili udela, bivši vlasnik dobija naknadu uspostavljanjem udela na pravnom licu ili u akcijama koje drži Akcijski fond, ili, na njegov zahtev, u obveznicama izdatim u tu svrhu.

(2) Ako bivši vlasnik zahteva akcije u smislu prethodnog stava, a iste ne mogu da mu se ponude, pripada mu trzisna naknada u obveznicama Republike Srbije.

(3) U slucajevima iz stava 1. ovog clana bivsi vlasnik i obveznik mogu se sporazumeti da bivsem vlasniku pripadne u svojinu druga nepokretnost.

(4) Odredbe st. 1-4. ovog clana shodno se primenjuju i na pokretnosti iz clana 14. ovog zakona koje se ne mogu vratiti, kao i na druge podrzavljene pokretnosti.

(5) Pravo na naknadu imaju i bivsi vlasnici koji su svoju podrzavljenu imovinu povratili na osnovu pravnog posla uz naknadu.

Clan 31.

(1) Ako se, u skladu sa clanom 26. ovog zakona, podrzavljeno preduzece ne moze vratiti bivsem vlasniku, ili ako se, u smislu clana 28. ovog zakona, ne moze uspostaviti udeo na preduzecu ili pravo svojine na nepokretnosti, bivsi vlasnik ima pravo na trzisnu naknadu u vrednosti imovine, odnosno udela na podrzavljenom preduzecu.

(2) Bivsi vlasnik iz stava 1. ovog clana moze da zahteva da mu se vrednost podrzavljene imovine nadoknadi u vidu obveznica ili akcija.

Clan 32.

(1) Vrednost podrzavljene imovine utvrdjuje se prema njenom stanju u trenutku podrzavljenja i uz uzavanje njene vrednosti u momentu donosenja resenja o povracaju imovine, odnosno obestecenju.

(2) Vrednost stana, stambene zgrade, odnosno poslovnih prostorija ili poslovne zgrade utvrdjuje se u skladu sa vazecim propisima.

(3) Vrednost poljoprivrednog zemljišta, suma i zemljišta koriscenog za izgradnju utvrdjuje se prema katastarskoj kulturi, katastarskoj klasi I katastarskoj opštini, na osnovu propisa Vlade Republike Srbije.

(4) Vrednost stvari koje predstavljaju spomenik kulture ili prirodnu znamenitost utvrdjuje se po metodologiji za ocenjivanje spomenika kulture I prirodnih znamenitosti.

(5) Novcane vrednosti podrzavljenih preduzeca, utvrdjene u trenutku podrzavljenja, valorizuju se na osnovu pariteta dinara prema USA dolaru u trenutku podrzavljenja imovine i pariteta dinara prema USA dolaru na dan donosenja resenja o vracanju imovine, pri cemu se uzima u obzir prosečno povecanje dolarskih cena te imovine koje utvrdi ministar za finansije.

(6) Ako se sadasnja vrednost imovine iz prethodnih stavova ne moze utvrditi, vrednost se utvrdjuje po merilima utvrdjenim propisom iz clana 52. stav 1. ovog zakona, ako ovim zakonom nije drugacije odredjeno.

Clan 33.

(1) Za placanje naknade izdaju se obveznice Republike Srbije.

(2) Obveznice su hartije od vrednosti koje glase na donosioca, nominovane su u evrima a isplative u jednakim dinarskim polugodisnjim ratama u roku od 10 godina, sa kamatnom stopom od sest posto godisnje.

(3) Sredstva za pokrivenost obaveza po osnovu izdatih obveznica obezbedjuje Republika Srbija.

Clan 34.

Za period od konačnosti resenja o naknadi do pocetka obracunavanja kamata na obveznice, odnosno kada je to utvrdjeno resenjem do isplate naknade u gotovom novcu, bivsem vlasniku pripadaju kamate koje vase za uloge po vidjenju, a glavnica se valorizuje.

Clan 35.

Bivsem vlasniku, koji se po propisima o socijalnoj zastiti smatra licem losijeg imovinskog stanja, moze se, umesto naknade u vidu akcija ili obveznica, isplatiti trzisna naknada u jednokratnom novcanom iznosu ili u jednakim mesecnim ratama.

Clan 36.

(1) Naknade date na osnovu propisa o oduzimanju imovine kao i naknade date za imovinu koja je podrzavljena na nacin utvrdjen clanom 3. stav 2. ovog zakona, prilikom odlucivanja o povracaju imovine u smislu ovog zakona ne uzimaju se u obzir.

(2) Zahtevi za naknadu po osnovu nemogucnosti koriscenja, odnosno upravljanja imovinom, kao i po osnovu odrzavanja nepokretnosti u periodu od dana podrzavljenja do stupanja na snagu ovog zakona, ne priznaju se.

(3) Obveznicima iz cijih se sredstava u smislu odredaba ovog zakona vraća nepokretnost koju su stekli uz placanje naknade, pripada trzisna naknada po propisima o eksproprijaciji i prinudnom prenosu nepokretnosti u drustvenoj svojini.

(4) Trzisna naknada iz stava 3. ovog clana u vidu obveznica isplacuje se na teret budzeta Republike Srbije.

Glava peta

POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA

1. Pokretanje postupka

Clan 37.

(1) Postupak za povracaj imovine, odnosno obestecenje pokrece bivsi vlasnik zahtevom koji podnosi opstinskom organu uprave nadležnom za imovinskopravne poslove, prema mestu gde se nalazi imovina koja je predmet zahteva.

(1) Postupak za ostvarivanje prava bivših vlasnika je hitan.

Clan 38.

(1) Istovremeno sa zahtevom za pokretanje postupka bivši vlasnik je ovlašćen da obvezniku vraćanja predloži sporazumno rešenje. U slučaju da je uz zahtev za pokretanje postupka podnet i predlog za sporazumno rešenje, organ koji vodi postupak zakazuje usmenu raspravu radi zaključenja poravnjanja. Postignuto poravnanje ima snagu izvršne isprave.

(2) Ukoliko stranke ne postignu sporazum ili organ koji vodi postupak, nakon izjašnjenja nadležnog javnog pravobranioca ne dozvoli poravnanje, organ nastavlja postupak po zahtevu za povraćaj odnosno obeštećenje.

Clan 39.

(1) Pravo na podnošenje zahteva za povraćaj imovine, odnosno obestecenje, imaju bivsi vlasnik i njegovi pravni sledbenici.

(2) Kad pravo na povraćaj imovine, odnosno obestecenje ima vise lica, pravovremeno podnet zahtev jednog od tih lica smatra se podnetim u korist svih sukorisnika prava.

(3) Pokretanje postupka moze da inicira i obveznik vraćanja.

(4) Ako nadležni organ u slučaju iz stava 2. ovog clana utvrdi da postoji javni interes, sam pokrece postupak po službenoj družnosti.

(5) Zahtev za povraćaj imovine, odnosno obestecenje moze se podneti najkasnije u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Clan 40.

(1) Stranke u postupku za vraćanje imovine jesu bivsi vlasnik, njegov pravni sledbenik, obveznik vraćanja, kao i drugo pravno ili fizicko lice koje, radi zastite svojih prava ili pravnih interesa, ima pravo da ucestvuje u postupku.

(2) U pogledu pravnog sledbenistva dovoljno je da se isto iskaze verovatnim.

(3) Stranke iz stava 1. ovog clana koje nemaju stalno prebivaliste, odnosno sediste u Republici Srbiji, moraju da imaju punomocnika sa prebivalistem, odnosno sedistem u Republici Srbiji koji zastupa stranku u vezi sa svim radnjama u postupku.

2. Sadržina zahteva

Clan 41.

(1) Zahtev za povraćaj imovine, odnosno obestecenje treba da sadrzi podatke:

- o vrsti, velicini, orijentacionoj vrednosti i lokaciji imovine na koju se zahtev odnosi,
- o pravnom osnovu, nacinu i vremenu podrzavljenja,
- o pravnom osnovu zahteva za povraćaj,
- o tome u kom obliku se zahteva povraćaj.

(2) Uz zahtev se podnose:

1) isprava o podrzavljenju imovine ili navod o sluzbenom glasilu u kome je objavljen akt uz konkretno navodjenje predmeta podrzavljenja;

2) dokaz o svojstvu podnosioca zahteva tj. da li je to lice neposredno bivsi vlasnik ili njegov pravni sledbenik;

3) punomocje za ovlasчено lice koje ce pred nadleznim organima zastupati interese podnosioca zahteva, ako podnosilac zahteva nema stalno prebivaliste na teritoriji Republike Srbije.

(3) Ako se zahtev odnosi na nepokretnost, podnosi se i sledece:

- izvod iz javne knjige u kojoj se vrsi upis nepokretnosti sa svim upisima i brisanjima, pocev od 15. maja 1945. do dana podnosenja zahteva, ili overena foto-kopija uloska te knjige, ili pak druga javna isprava sa tim podacima.

- podaci iz katastra zemljišta o položaju, površini i načinu iskoriscavanja parcela, sa identifikacijom sadašnjih oznaka nepokretnosti, čiji se povraćaj traži.

(4) Zahtev moze da sadrzi i druge podatke I isprave koji su od znacaja za utvrdjivanje opravdanosti zahteva.

Clan 42.

(1) Ako ne postoje isprave iz clana 41. ovog zakona nadlezni organ iz clana 37.stav 1. ovog zakona po sluzbenoj duznosti pribavlja dokaze o verovatnosti postojanja prava.

(2) Obveznici vracanja i treca lica duzni su da nadleznom organu podnesu sve dokaze i dozvole uvid u isprave i podatke koji su potrebni za kompletiranje dokumentacije o zahtevu.

(3) Obveznici vracanja i treca lica duzni su i da bivsim vlasnicima, odnosno njihovim punomocnicima dozvole uvid u isprave i podatke koji su relevantni za utvrdjivanje postojanja prava za povracaj imovine I podnosenje zahteva.

(4) Organi koji raspolažu podacima i vode službene evidencije (zemljišne knjige, katastar, arhiv i sl.) su dužni da hitno odgovore na zahtev obveznika, korisnika i organa koji vode postupak.

3. Nadleznost organa

Clan 43.

(1) Organ iz člana 37 stav 1. ovog zakona donosi prvostepeno rešenje, nakon sprovedenog ispitnog postupka.

(2) Po žalbi na prvostepeno rešenje odlučuje Ministarstvo finansija i ekonomije.

4. Donosenje resenja

Clan 44.

(1) Organ iz člana 37.stav 1.ovog zakona utvrdjuje sve činjenice i okolnosti za odlučivanje o zahtevu za povraćaj imovine i obeštećenju .

Rešenje kojim odlučuje o zahtevu sadrži:

- naznačenje bivšeg vlasnika kome je imovina podržavljena;
 - naznačenje lica kojima se imovina vraća odnosno kojima se utvrđuje obeštećenje;
 - naznačenje obveznika povraćaja imovine, odnosno obveznika obeštećenja;
 - naznačenje imovine koja je podržavljena, kao I osnov, odnosno akt o oduzimanju;
 - naznačenje obima I vrednosti imovine koja se vraća, kao I drugi podaci o imovini, sa oznakama identifikacije prema stanju na dan donošenja rešenja;
 - naznačenje načina, odnosno oblika I visine naknade;
 - naznačenje roka za predaju u posed imovine koja se vraća u naturi, odnosno roka za obeštećenje.

(2) Ako je bivši vlasnik podržavljene imovine umro, a njegovi pravni sledbenici nisu utvrđeni, rešenje o povraćaju imovine, odnosno obeštećenju glasi na njegove pravne sledbenike koji su korisnici prava po ovom zakonu, bez njihovog imenovanja.

(3) U slučaju iz stava 2. ovog člana vraćena imovina se rešenjem daje na privremeno upravljanje staraocu za posebne slučajeve, dok se ne utvrdi njen pravni sledbenik.

(4) U rešenju o vraćanju imovine prvostepeni organ izdaje i nalog nadležnim organima za izvršenje rešenja, kao i brisanje eventualnih tereta i odlučuje o troškovima postupka.

(5) Konačno rešenje iz stava 1. ovog člana dostavlja se po službenoj dužnosti sudu koji vodi zemljišne knjige, odnosno organu koji vodi javne knjige o evidenciji nepokretnosti I prava na njima.

Član 45.

(1) Odluka o vraćanju imovine donosi se i dostavlja bivšem vlasniku, odnosno njegovom pravnom sledbeniku najkasnije u roku od tri meseca od dana podnošenja uredno sastavljenog zahteva.

(2) Danom podnošenja uredno sastavljenog zahteva smatra se dan kada je nepotpuni zahtev u celini dopunjen.

Član 46.

- (1) Konačno rešenje o vraćanju imovine I obeštećenju izvršavaju:
- sudovi odnosno organi određeni zakonom za vođenje javnih knjiga o evidenciji nepokretnosti I prava na njima, kad je reč o upisu vlasništva na nepokretnosti;
 - Akcijski fond kad je reč o uspostavljanju udela u preduzeću ili naknadi u akcijama;
 - Ministarstvo finansija I ekonomije kad je reč o naknadi u obveznicama I novčanoj naknadi.

(2) Prinudno izvršenje rešenja koja nisu dobrovoljno izvršena sprovodi se po odredbama Zakona o opštem upravnom postupku (nenovčane obaveze) odnosno Zakona o izvršnom postupku (novčane obaveze.)

5. Ostala pitanja u vezi sa postupkom

Clan 47.

(1) Na zahtev bivseg vlasnika radi obezbedjenja zahteva za vracanje imovine ili iz drugih znacajnih razloga prvostepeni organ donece privremeni zaključak radi obezbedjenja izvršenja obaveze kojim se određuje zabeležba postupka u javnoj knjizi, privremena zabrana raspolaganja nepokretnostima, odnosno odlaze delimicna ili potpuna kapitalaska transformacija preduzeca i drugih privrednih subjekata.

(2) Iz istih razloga prvostepeni organ moze i pre nego sto donese resenje o povracaju imovine, bivseg vlasnika privremeno uvesti u posed nepokretnosti i preduzeca, ako je stvarni i pravni osnov njegovog zahteva za povracaj ucinjen verovatnim.

(3) Protiv zaključka iz stava 1. ovog člana dozvoljena je žalba koja ne odlaže sprovođenje izvršenja.

Clan 48.

(1) Bivsi vlasnici i obveznici vracanja mogu u toku postupka pred nadležnim organom u svakom trenutku da zaključe poravnanje o imovini koja je predmet zahteva za povracaj, odnosno obestecenje.

(2) Nadležni organ ce strankama u postupku ukazati na mogucnost poravnanja i pruziti im pomoc u medjusobnom poravnanju vodeći racuna o tome da poravnanje ne bude u suprotnosti sa prinudnim propisima i da je izvrsivo.

(3) Poravnanje se smatra zaključenim kada stranke procitaju zapisnik o poravnanju i potpisu ga.

(4) Ako je poravnanje postignuto samo u odnosu na deo imovine koja je predmet zahteva nadležni organ unece poravnanje u resenje o povracaju imovine.

Clan 49.

(1) Stranke u postuku za povracaj imovine po ovom zakonu ne placaju takse.

(2) O troskovima postupka odlucuje nadležni organ po propisima koji se primenjuju pred tim organom.

Clan 50.

(1) Ako je u slucajevima iz clana 44. stav 3. ovog zakona ostavinski postupak u vezi sa licem iz st. 2. istog clana pravnosnazno okoncan a da pritom nije odluceno i o nasledjivanju imovine koja tom licu pripadne na osnovu resenja o povracaju imovine, u pogledu te imovine sud će doneti dopunsko rešenje o nasledjivanju, a u slucaju spora vodi se parnični postupak.

(2) U dopunskom rešenju o nasledjivanju nije dopusteno menjati pravne odnose nastale na osnovu resenja o nasledjivanju, osim ako se nasledinici druckije sporazumeju.

(3) Ako se na nasledjivanje u skladu sa vazecim zakonodavstvom primeni pravo strane drzave, u obzir se uzimaju i materijalno-pravne odredbe propisane ovim zakonom.

(4) Za raspravljanje zaostavstine po ovom zakonu iskljucivo je nadležan sud Republike Srbije.

Clan 51.

(1) Dopunski ostavinski postupak pokrece naslednik bivseg vlasnika, nakon pravnosnaznosti resenja o vracanju imovine, predlogom uz koji podnosi i resenje o nasledjivanju ili njemu jednaku ispravu o nasledjivanju iz clana 50.

stav 1. ovog zakona i druge isprave koje su potrebne za odlucivanje.

(2) Imovina bivšeg vlasnika o kojoj se odlucuje u ovom postupku prelazi na njegove naslednike danom pravnosnaznosti resenja o vracanju imovine.

(3) Rokovi koji po zakonu o nasledjivanju teku od dana smrti ostavioca u ovom postupku teku od dana pravnosnaznosti resenja o vracanju imovine.

Glava sesta

DONOSENJE PRATECIH PROPISA

Clan 52.

(1) Ministar za finansije I ekonomiju, zajedno sa ministrom za privredu I privatizaciju, ministrom urbanizma i gradjevine I ministrom poljoprivrede, u roku od dva meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona donece uputstvo o merilima, odnosno o metodologiji za ocenjivanje vrednosti podrzavljenih pokretnosti, nepokretnosti, preduzeca, odnosno imovine.

(2) Uputstvo iz stava 2. ovog clana zasniva se na nacelu da se vrednost stvari ocenjuju prema stanju na dan podrzavljenja i prema vrednosti na dan donosenja resenja o vracanju imovine.

(3) Vrednost sadasnjih preduzeca i drugih pravnih lica ocenjuje se u skladu sa odredbama propisa koji uređuje privatizaciju preduzeca.

(4) Metodologiju iz clana 32. stav 4. ovog zakona ministar kulture propisace pravilnikom u roku od dva meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(5) Ministar finansija I ekonomije ce propisati uputstvo o postupanju organa po zahtevima za naknadu, sa obrascima koji ce biti korisceni u tom postupku u roku od dva meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(6) Ministar finansija I ekonomije, ce u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti uputstvo o sadrzaju I nacinu vodjenja evidencija (o vracanju imovine, o podnetim zahtevima, izdatim resenjima, izvršenju resenja i dr.).

Glava sedma

PRELAZNE I ZAVRSNE ODREDBE

Clan 53.

(1) Od dana stupanja na snagu ovog zakona nije dozvoljeno bilo kakvo raspolaganje nepokretnostima, odnosno imovinom u vezi sa kojom po odredbama ovog zakona postoji duznost vracanja, kao ni njihovo hipotekarno opterecenje, zakup i zaloga.

(2) Teretni ili besteretni pravni poslovi i jednostrane izjave volje koji su u suprotnosti sa odredbom stava 1. ovog clana nistavi su.

(3) Odredba stava 1. ovog clana prestaje da vazi 30 dana po isteku roka iz clana 39. stav 5. ovog zakona, u odnosu na imovinu za koju nisu podneti zahtevi za povracaj, odnosno obestecenje.

(1) Imovina vracena bivsem vlasniku u slobodnom je prometu.

Clan 54.

(1) Ako je imovina koja je predmet povracaja ili trzisne naknade presla iz drustvene u privatnu svojinu na osnovu nezakonitih, odnosno fiktivnih pravnih akata i poslova, obveznik za povracaj odnosno naknadu, jeste pravno odnosno fizicko lice koje je u trenutku odlucivanja o zahtevu za vracanje bilo vlasnik takve imovine.

Clan 55.

Pravo na naknadu smatra se ugasenim u slucaju kad je privatna imovina presla u drzavnu, odnosno drustvenu svojinu, poklonom ili odricanjem od nasledja, osim u slucaju kad je volja poklonodavca, odnosno odricaoca bila iznudjena.

Clan 56.

(1) Podnosenje zahteva i odlucivanje o pitanjima iz ovog zakona dopusteno je bez obzira na to da li je do stupanja na snagu ovog zakona sud ili drugi drzavni organ pravnosnazno vec odlucivao o zahtevu za povracaj, odnosno naknadu, a zahtevu korisnika prava nije bilo udovoljeno.

(2) Odredba stava 1. ovog clana ne primenjuje se u slucaju zahteva za povracaj podnetih na osnovu propisa donetih posle 1. januara 1990. godine.

Clan 57.

Nacin utvrdjivanja vrednosti imovine iz clana 32. ovog zakona propisace Vlada Republike Srbije u roku od mesec dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Clan 58.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Sluzbenom glasniku Republike Srbije", a primenjivace se od 1. januara 2003. godine.
